

*Олександр Ігорович СОЛДАТЕНКО,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри мистецьких дисциплін,
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка*

ВАЖЛИВІСТЬ ДИСЦИПЛІНИ «МЕНЕДЖМЕНТ МИСТЕЦЬКОГО ТУРИЗМУ» ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗВО

Сучасний світ характеризується динамічним розвитком культурної та туристичної індустрії, де мистецтво та культура є важливими факторами соціального, економічного та туристичного розвитку. Роль менеджера соціокультурної діяльності полягає не лише в організації подій, а й у розвитку креативних індустрій, збереженні культурної спадщини та формуванні позитивного іміджу країни на міжнародній арені, що зумовлює необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері менеджменту мистецького туризму. Менеджери мистецького туризму відіграють ключову роль у створенні умов для культурного обміну, розвитку культурного підприємництва та популяризації національного мистецтва серед туристів.

Однією з ключових дисциплін, що формує професійні компетентності майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності, є «Менеджмент мистецького туризму». Метою викладання цієї дисципліни є формування спеціальних теоретичних знань основних положень теорії управління туристичними підприємствами в умовах ринкових відносин та практичних навичок організації та проведення регіональних мистецьких турів.

Дисципліна «Менеджмент мистецького туризму» є важливим освітнім компонентом професійної підготовки майбутніх менеджерів

соціокультурної діяльності, оскільки вона сприяє формуванню навичок управління культурними подіями, організації мистецьких маршрутів і розробки стратегій популяризації національної та світової культури через туризм. Її значення важко переоцінити, оскільки вона не лише надає студентам необхідні теоретичні знання, а й формує практичні навички, які допомагають організовувати та просувати мистецькі події у сфері туризму.

Крім того вона сприяє формуванню у студентів таких загальних і спеціальних компетентностей: «Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел; здатність генерувати нові ідеї (креативність); здатність працювати в команді; здатність розробляти та управляти проектами; здатність виявляти ініціативу та підприємливість; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; здатність визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку; вміння використовувати адекватний професійний інструментарій для розробки та оперативного управління соціокультурними проектами; здатність виявляти, використовувати, інтерпретувати, критично аналізувати джерела інформації в області менеджменту соціокультурної сфери; здатність створювати соціокультурні послуги; здатність до набуття комплексу інтра-персональних навичок у процесі професійного становлення майбутнього

менеджера соціокультурної сфери; здатність впроваджувати інноваційні ідеї для створення сучасних соціокультурних товарів та послуг» [1].

Менеджмент мистецького туризму – це інтеграційний напрям, який поєднує мистецтвознавство, економіку, управління, маркетинг та культурологію. У процесі навчання студенти отримують знання про специфіку організації мистецьких заходів, управління культурними проектами, аналіз ринку туристичних послуг та розробку інноваційних концепцій у сфері мистецького туризму. Особливу увагу приділяють вивченню сучасних тенденцій у туризмі, включаючи сталий розвиток, цифровізацію та адаптацію культурного продукту до потреб різних категорій туристів.

Так, як менеджер соціокультурної діяльності повинен володіти глибоким розумінням культурних процесів, а також вміти ефективно керувати мистецькими проектами в туристичній галузі, то вивчення дисципліни «Менеджмент мистецького туризму» допомагає студентам розібратися в особливостях організації та промоції культурних подій, вивчити механізми управління туристичними потоками, розробляти концепції туристичних маршрутів, пов'язаних із мистецтвом та культурною спадщиною.

Сучасний мистецький туризм охоплює широкий спектр заходів: відвідування музеїв, галерей, фестивалів, концертів, архітектурних пам'яток та інших культурних об'єктів. Дослідження цієї сфери дозволяє студентам аналізувати тенденції розвитку культурного туризму в різних країнах, враховувати економічні, соціальні та політичні чинники, що впливають на його функціонування [2].

Однією з головних переваг дисципліни є її практична спрямованість. Вона передбачає роботу з реальними кейсами, розробку власних мистецьких туристичних проектів, організацію екскурсійних маршрутів та співпрацю з культурними інституціями. Студенти навчаються створювати

туристичні маршрути, що охоплюють музеї, театри, галереї, фестивалі та інші культурні об'єкти. Вони також розглядають методи залучення туристів через сучасні комунікаційні технології, соціальні мережі та креативний маркетинг. Такі заняття сприяють розвитку креативного мислення, лідерських якостей та комунікативних навичок студентів, що є необхідними для успішної кар'єри в галузі соціокультурного менеджменту. Також, дисципліна формує у студентів компетенції, необхідні для успішного управління мистецькими проєктами та розвитку культурного туризму [3].

Вивчення ОК «Менеджменту мистецького туризму» відкриває перед випускниками широкі можливості для кар'єрного розвитку. Вони можуть працювати у сфері організації культурних заходів, туристичних агенціях, музеях, арт-галереях, державних та приватних установах, що займаються розвитком культурної спадщини та туризму. Крім того, знання з цієї дисципліни дають змогу створювати власні проєкти та бізнес-ініціативи у сфері культурного туризму.

Отже, вивчення дисципліни «Менеджмент мистецького туризму» є надзвичайно важливим у підготовці майбутніх фахівців у сфері соціокультурної діяльності. Вона дозволяє студентам оволодіти знаннями та навичками, необхідними для ефективного управління культурними проєктами, розвитку туристичного потенціалу регіонів та впровадження інновацій у сфері мистецького туризму. Вона допомагає студентам розвивати необхідні професійні навички та відкриває широкі перспективи для подальшого працевлаштування. Поєднання лекційних занять із практичними завданнями робить цю дисципліну незамінною в освітньому процесі сучасних ЗВО. Таким чином, дана дисципліна не лише розширює професійні можливості студентів, а й сприяє загальному розвитку культури й туризму в сучасному світі.

Список використаних джерел

1. Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 028 Менеджмент соціокультурної діяльності [Чинний від 2019-06-20]. Київ, 2019. 16 с. (Інформація та документація).
2. Комунальна установа "Туристичний інформаційний центр" Чернігівської міської ради. Події. URL: <https://chernihiv.travel/ua/events> (дата звернення: 10.02.2025).
3. Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Участь студентів у соціокультурному проєкті: «Мистецький потенціал туризму в Чернігівському регіоні». URL: <http://chnpu.edu.ua/component/k2/item/4276-uchast-studentiv-u-sotsiokulturnomu-proiekti-mystetskyi-potentsial-turyzmu-v-chernihivskomu-rehioni> (дата звернення: 10.02.2025).